

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1883. Andra Kammaren. N:o 63.

Fredagen den 8 Juni.

Kl. 12 på dagen.

§ 1.

Föredrogos, hvart efter annat, Stats-Utskottets Memorial:

N:o 51, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktliga beslut rörande en punkt af Stats-Utskottets Utlåtande angående riksstatens Fjerde hufvudtitel; och

N:o 52, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande trenne punkter af Stats-Utskottets Utlåtande angående riksstatens Femte hufvudtitel;

Och blefvo de i dessa Memorial af Utskottet föreslagna voteringspropositioner af Kammaren godkända.

§ 2.

Skedde föredragning af Stats-Utskottets Memorial N:o 53, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i afseende å Kongl. Maj:ts proposition angående pensionering af enkor och barn efter befäl och underbefäl m. fl. vid armén.

Utskottets deri gjorda hemställan lades till handlingarna; hvarjemte det förslag till voteringsproposition, Utskottet i memorialet framlagt, af Kammaren godkändes.

§ 3.

Efter föredragning af Stats-Utskottets Memorial N:o 54, med anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Stats-Utskottets Utlåtande N:o 11 c) angående de Kongl. teatrarne, biföll Kammaren hvad Utskottet i detta Memorial hemställt.

§ 4.

Föredrogos och bifölls Stats-Utskottets Utlåtande N:o 55, angående beräkningen af Statsverkets ordinarie inkomster.

§ 5.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 18, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande enligt Art. III af Bevillningsstadgan utgående afgifter.

§ 6.

Skedde föredragning af Bevillnings-Utskottets Memorial N:o 19, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande vissa delar af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 14, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.

Punkterna 1—3.

De af Utskottet i dessa punkter föreslagna voteringspropositioner godkändes.

Punkterna 4 och 5.

Biföllos.

§ 7.

Föredrogs och bifölls Särskilda Utskottets Memorial N:o 11, med anledning af Riksdagens beslut att icke bifalla Kongl. Maj:ts hemställan i 22 punkten af Nionde hufvudtiteln.

§ 8.

Herr Talmannen tillkännagaf, att gemensamma omröstningar enligt de voteringspropositioner, som denna dag blifvit godkända, komme att försiggå uti Kamrarnes sammanträden under morgondagen.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

Stats-Utskottets Utlåtanden:

N:o 11 d), med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående nedsättning af anslaget till stämpelpappersomkostnader; och

N:o 12 e), med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till ersättning åt Serafimerlasarettet för upphörande af en afgift till lasarettet;

Samma Utskotts Memorial:

N:o 56, angående sättet för anskaffande af medel till vissa beslutade jernvägsanläggningar för statens räkning och lån till enskilda jernvägsföretag;

N:o 57, med förslag till stadganden i Riksgäldskontorets reglemente angående dels de under innevarande riksdag på Riksgäldskontoret anvisade utgifter, dels Riksgäldskontorets upplåning; och

N:o 58, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgäldskontoret; samt

Bevillnings-Utskottets Betänkande:

N:o 20, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande bevilning af fast egendom samt af inkomst.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Godkändes Särskilda Utskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, N:o 50, till Konungen angående Kongl. Maj:ts proposition, N:o 28, i fråga om reglering af arbets- eller hofveriskyldigheten till vissa Kronans egendommar i Skåne samt afskrifning af detta besvär.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Fredagen den 8 Juni.

Kl. 7 e. m.

fortsattes det på middagen började sammanträdet.

§ 1.

Anmälades och bordlades följande inkomna ärenden, nemligen:

Sammansatta Stats- och Banko-Utskottets Memorial N:o 5, angående arvode åt sekreteraren hos Utskottet; och

Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 21, angående beräkningen af tull-, post-, stämpel-, bränvinsbrännings- och hvitbetssockertillverkningsmedlen.

§ 2.

Föredrogos och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

N:o 60, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående ned-sättning i lastpenningarne;

N:o 61, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till ändringar i gällande tulltaxa; och

N:o 62, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående förhöj-ning i bränvinstillverkningsskatten m. m.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 8 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Lördagen den 9 Juni.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 2 i denna månad.

§ 2.

*Gemensamma
omröst-
ningar.*

Sedan Riksdagens båda Kamrar förehaft och godkänt de i Stats-Utskottets Memorial N:is 51, 52 och 53 samt Bevillnings-Utskottets Memorial N:o 19 föreslagna voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, der Kamrarne fattat stridiga beslut, och vidare denna dag blifvit bestämd för omröstning öfver de olika besluten, så anställes nu dessa omröstningar, enligt nedan intagna voteringspropositioner, i följande ordning, nemligen:

1:sta omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 51.)

Den, som vill, att Riksdagen bifaller Kongl. Maj:ts framställning om anvisande till *Karlsborgs fästningsbyggnad* på extra stat för år 1884 af 200,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, är Kongl. Maj:ts berörda framställning på det sätt af Riksdagen bifallen, att till fortsättande af Karlsborgs fästningsbyggnad för 1884 anvisats ett extra anslag af 100,000 kronor. *Gemensamma omröstningar. (Forts.)*

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 62 Ja och 125 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 98 Ja och 22 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller!..... 62 Ja och 125 Nej,
sammanräkningen visar.. 160 Ja och 147 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionens innehåll.

2:a omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 52, punkt. 1:o.)

Den, som vill, att anslaget till aflöning för flottans corpser och stater, nu utgörande 1,201,484 kronor, må förhöjas med det till in-quarteringsbidrag åt båtsmanskompanichefer och en del andra i tjänstgöring stadge officerare erforderliga belopp af 8,800 kronor, eller till 1,210,284 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har anslaget till aflöning för flottans corpser och stater blifvit i 1884 års riksstat till oförändradt belopp upptaget.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig, och utföll omröstningen med 56 Ja och 121 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-

<i>Gemensamma omröst- ningar. (Forts.)</i>	maren samtidigt anstald, hade utfallit med	96 Ja och 22 Nej,
	hvidan, då dertill läggas Andra Kammarens röster eller.....	66 Ja och 121 Nej,
	sammanräkningen visar	162 Ja och 143 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionens innehåll.

3:e omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 52, punkt. 2:o.)

Den, som vill, att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, höja anslaget till "Flottans öfningar" med 120,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen beslutit, att anslaget till "Flottans öfningar" skall i 1884 års riksstat till oförändradt belopp, 550,000 kronor, upptagas.

Sedan voteringsseglarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsseglarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknings och utföll omröstningen med 61 Ja och 126 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-	
maren samtidigt anstald, hade utfallit med	103 Ja och 19 Nej,
hvidan, då dertill läggas Andra Kammarens röster eller	61 Ja och 126 Nej,
sammanräkningen visar	164 Ja och 145 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionens innehåll.

4:de omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 52, punkt. 3:o.)

Den, som vill, att Riksdagen till påbörjande af en pansarbåt anvisar på extra stat för år 1884 ett belopp af 838,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Gemensamma
omröst-
ningar.
(Forts.)

Nej;

Vinner Nej, har berörda af Kongl. Maj:t äskade anslagsbelopp icke blifvit af Riksdagen beviljadt.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmedlemmarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknings, och utföll omröstningen med 66 Ja och 122 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 96 Ja och 26 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller..... 66 Ja och 122 Nej,
sammanräkningen visar 162 Ja och 148 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionens innehåll.

5:e omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 53.)

Den, som vill, att — under vilkor, det krigsbefälet eller arméns fullmäktige medgifva: 1:o) att af arméns enke- och pupillkassas tillgångar ett belopp af 530,000 kronor må den 1 Januari 1884 öfverlemnas till en för enkor och barn efter arméns befäl och underbefäl med vederlikar afsedd ny pensionsinrättning, eller arméns nya enke- och pupillkassa; 2:o) att allt hvad som derefter af den nuvarande enke- och pupillkassans tillgångar återstår må tillfalla samma kassas pensionsfond samt delegarefonden för kassans ur tjänst afgångne delegare; samt 3:o) att arméns nya enke- och pupillkassas förvaltning må utan kostnad för densamma handhafvas af arméns pensionskassas styrelse och tjänstemän — Riksdagen måtte

dels bevilja arméns nya enke- och pupillkassa bidrag af statsmedel, motsvarande $1\frac{1}{2}$ procent årligen på summan af de löner och beklädnadsbidrag, hvilka enligt gällande stadganden kunna läggas till grund vid bestämmandet af fyllnadspension för befäl och underbefäl med vederlikar vid hären, samt för sådant ändamål å riksstatens nionde hufvudtitel för år 1884 uppföra, under benämning "bidrag till pensionering af enkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid hären", ett ordinarie anslag af 67,708 kronor;

dels tillåta, att af sådana medel, som efter 1884 års ingång be-
sparas för ledigblifna tjänster vid hären, innan desamma återbesättas,

*Gemensamma
omröst-
ningar.
(Forts.)*

må bestridas så väl den pensionering, hvilken någon tid framgent kommer att åligga arméns nuvarande enke- och pupillkassa, i den mån det åt denna kassa år 1884 ännu bibehållna kapital jemte dit inflytande afgifter icke förslå, som ock pensioneringen af dem, hvilka redan äro eller inom 1884 års utgång skulle, med tillämpning af nu gällande stadganden, vara berättigade till pension från det, under benämning "pensionsstaten för militäre embets- och tjänstemäns samt underofficerares enkor och barn", å nionde hufvudtiteln uppförda anslag å 50,000 kronor;

dels ock ur riksstaten för år 1884 utesluta sistberörda anslag, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förslag beträffande pensionering af enkor och barn efter befäl och underbefäl m. fl. vid hären icke af Riksdagen bifallits, men det hittills under rubriken "Arméns pensionskassa: Pensionsstaten för militäre embets- och tjänstemäns samt underofficerares enkor och barn" uppförda anslag 50,000 kronor, blifvit i riksstaten oförändradt bibehållet.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 69 Ja och 118 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 98 Ja och 22 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller 69 Ja och 118 Nej,
sammanräkningen visar 167 Ja och 140 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Ja-propositionens innehåll.

6:te omröstningen:

(enligt Bevillnings-Utskottets Memorial N:o 19, punkt. 1:o.)

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets af Första Kammaren godkända hemställan, att den i stämpeltariffen under § 3 af förordningen angående stämpelafgiften förekommande rubriken "fullmakt, annan, å embete eller tjänst" skall erhålla följande lydelse:

"Fullmakt, annan, å embete eller tjänst, förses för den, som första

gången undfått befordran till embete eller tjänst med ordinarie lön, med stämpel till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af lönen, men för den, som erhållit befordran, som medför högre lön, till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles;

*Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)*

dock att stämpel för fullmakt å embete eller tjänst, som icke medför rätt till tjänstgöringspenningar, beräknas för allenast två tredjedelar af lönen och för fullmakt å embete eller tjänst lydande under Utrikes departementet icke må öfverstiga 300 kronor.

Vid löneförhöjning i följd af ålderstillägg, dermed jemförlig uppflyttning från lägre till högre lönegrad eller lönereglering utgöres stämpel med 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles;“

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen lika med Andra Kammaren beslutit, att ifrågavarande rubrik skall erhålla följande lydelse:

“*Fullmakt, annan, å embete eller tjänst*, förses för den, som första gången undfått befordran till embete eller tjänst med ordinarie lön, med stämpel till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af lönen, men för den, som erhållit befordran, som medför högre lön, till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles;

dock att stämpel för fullmakt å embete eller tjänst, som icke medför rätt till tjänstgöringspenningar, beräknas för allenast två tredjedelar af lönen.

Vid löneförhöjning i följd af ålderstillägg, dermed jemförlig uppflyttning från lägre till högre lönegrad eller lönereglering utgöres stämpel med 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 33 Ja och 140 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-

Gemensamma omröst- ningar. (Forts.)	maren samtidigt anställd, hade utfallit med	67 Ja och 45 Nej,
	hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens röster eller	33 Ja och 140 Nej,
	sammanräkningen visar	100 Ja och 185 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Nej-propositionens innehåll.

7:de omröstningen:

(enligt Bevillnings-Utskottets Memorial N:o 19, punkt. 2:o.)

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets af Andra Kammaren godkända hemställan, att sista stycket af § 8 i förordningen angående stämpelafgiften må erhålla följande lydelse:

“Frihet från stämpel enligt denna Art. eger jemväl rum i mål och ärenden, som angå taxering, så ock i frågor rörande debitering, afskrifning eller restitution af kronoutskylder eller andra afgifter till staten, markegångssättning, anmärkning vid offentliga räkenskaper, redogörelse för allmänna medel, utsyning af skog å allmänning eller ekars fällande å kronojord, tillverkning och inlösen af salpeter och tvist om värfning, äfvensom i ärenden, som anhängiggöras hos justitiekanslersembetet eller Riksdagens justitieombudsman;“

röstas

Ja;

Den, det ej vill, röstas

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen lika med Första Kammaren beslutit, att ifrågavarande stycke skall erhålla följande lydelse:

“Frihet från stämpel enligt denna Art. eger jemväl rum i bevillningsmål och mål angående kronans ränta och tionde, så ock i frågor rörande debitering, afskrifning eller restitution af kronoutskylder eller andra afgifter till staten, markegångssättning, åsättande af rotering, anmärkning vid offentliga räkenskaper, redogörelse för allmänna medel, utsyning af skog å allmänning eller ekars fällande å kronojord, tillverkning och inlösen af salpeter och tvist om värfning, äfvensom i ärenden, som anhängiggöras hos justitiekanslersembetet eller Riksdagens justitieombudsman.“

Sedan voteringsmedlarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknings, och utföll omröstningen med 65 Ja och 93 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, en-

ligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-
maren samtidigt anstald, hade utfallit med 20 Ja och 94 Nej,
hvidan, då dertill läggas Andra Kammarens
röster eller 65 Ja och 93 Nej,
sammanräkningen visar 85 Ja och 187 Nej;

*Gemensamma
omröst-
ningar.
(Forts.)*

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt
i öfverensstämmelse med Nej-propositionens innehåll.

8:de omröstningen:

(enligt Bevillnings-Utskottets Memorial N:o 19, punkt. 3:o.)

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets af Andra Kammaren god-
kända hemställan, att rubriken "Skogsafverkning" under § 9 i förord-
ningen angående stämpelafgiften skall erhålla följande lydelse:

"*Skogsafverkning*: afhandling derom bör vid utgifvandet förses
med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af hvad för rättig-
heten blifvit utfäst eller, om detta icke blifvit i afhandlingen till visst
belopp bestämdt, af 6 öre för hvarje fullt antal af 10 ar utaf det
upplåtna skogsskiftet.

Sökes på grund af afhandlingen hos offentlig myndighet betal-
ning, skall afhandlingen vara belagd med särskild stämpel lika med
Skuldebref,"
röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen lika med Första Kammaren beslutit,
att ifrågavarande rubrik skall erhålla följande lydelse:

"*Skogsafverkning*: afhandling derom skall, då den för intagande
i vederbörande myndighets protokoll företes, förses med stämpel af
60 öre för hvarje fulla 100 kronor af hvad för rättigheten blifvit utfäst
eller om detta icke blifvit i afhandlingen till visst belopp bestämdt,
af 6 öre för hvarje fullt antal af 10 ar utaf det upplåtna skogsskiftet".

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd
och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingätt,
att voteringsedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jem-
väl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräkn-
ing, och utföll omröstningen med 75 Ja och 78 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, en-
ligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-

Gemensamma omröstningar. maren samtidigt anstald, hade utfallit med 28 Ja och 83 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens röster eller..... 75 Ja och 78 Nej, sammanräkningen visar..... 103 Ja och 161 Nej; Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Nej-propositionens innehåll.

§ 3.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets Utlåtande N:o 11 d), med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående nedsättning af anslaget till stämpelpappersomkostnader.

§ 4.

Föredrogs Stats-Utskottets Utlåtande N:o 12 e), med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till ersättning åt Serafimerlasarettet för upphörande af en afgift till lasarettet.

Utskottet hade hemställt, att Riksdagen måtte till ersättning åt Serafimerlasarettet för upphörandet af den afgift, som jemlikt Kongl. brefven den 7 Mars och den 7 November 1746 borde vid befordringar till embeten och tjenster utgöras till nämnda lasarett, bevilja en förhöjning i anslaget till lasarettets underhåll med 1,200 kronor.

Herr Olof Jonsson yttrade: Jag har ingenting att anmärka mot hvad Utskottet här föreslagit, men jag kan icke låta passera oanmärkt, att sådana uttryck begagnas, som här i sista stycket af motiveringen, der det heter: "Sedan Riksdagen nu mera hufvudsakligen beslutit angående stämpel å fullmakter, hvilken stämpel derved blifvit betydligt förhöjd etc." Det vore något för starkt att låta sådana uttryck passera oanmärkta, när nämnda stämpel i stället blifvit nedsatt, och för att man icke framdeles skall komma och åberopa detta uttryck, såsom vore det öfverensstämmande med faktiska förhållanden, skall jag be att få inlägga min protest mot detsamma, dock utan att göra något yrkande:

Vidare anfördes ej. Kammarerna biföll Utskottets hemställan.

§ 5.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets Memorial N:o 56, angående sättet för anskaffande af medel till vissa beslutade jernvägsanläggningar för statens räkning, och lån till enskilda jernvägsföretag.

§ 6.

Till behandling förekom Stats-Utskottets Memorial N:o 57, med förslag till stadganden i Riksgäldskontorets reglemente angående dels

de under innvarande riksdag på Riksgäldskontoret anvisade utgifter, dels Riksgäldkontorets upplåning.

Herr Sjöberg anförde: Jag tillåter mig fästa Herr Talmannens och Kammarens uppmärksamhet derpå, att de paragrafer, den 42:dra och vidare 11:te och den 12:te, som, enligt Utskottets hemställan i nu föredragna Memorial, skulle intagas i det blifvande reglementet för Riksgäldskontoret, äro föreslagna under förutsättning af Kammarens bifall till det Memorial N:o 56, som nyss blifvit af Kammararen godkänt och som angick sättet för anskaffande af medel till vissa beslutade jernvägsanläggningar för statens räkning och lån till enskilda jernvägsföretag. Vid sådant förhållande hemställer jag, att dessa paragrafer icke måtte till innehållet uppläsas. Vidare är paragraf 13, som förekommer å sidan 5, en följd af det beslut, Kammararen redan fattat angående anslag till en så kallad odlingsfond, och denna paragraf torde icke heller behöfva uppläsas.

Kammararen beslöt, att föredragningen skulle ske på det sätt Herr Sjöberg föreslagit; hvarefter memorialet sålunda genomgicks samt till alla delar bifölls.

§ 7.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets Memorial N:o 58, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgäldskontoret.

§ 8.

Efter föredragning af Sammansatta Stats- och Banko-Utskottets Memorial N:o 5, angående arvode åt sekreteraren hos Utskottet, biföll Kammararen Utskottets deri gjorda hemställan.

§ 9.

Föredrogs Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 20, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande bevilning af fast egendom samt af inkomst.

Punkterna 1 och 2.

Biföllos.

Punkten 3.

Utskottet hade hemställt, att § 65 i Kongl. Maj:ts förslag till förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst måtte af Riksdagen godkännas; lydande denna paragraf sålunda:

“*Mom. 1.* Till ersättning åt ordförandena i bevillningsberedning-

*Angående
vissa hittills
oafgjorda
frågor rör-
ande all-
männa bevill-
ningen.*

Angående
vissa hittills
oafgjorda
frågor rör-
ande all-
männa bevill-
ningen.
(Forts.)

garne för deras arbete med sjelfva beredningen, till arfvoden åt kronans ombud vid taxeringsnämnd i stad och för protokollsföringen samt andra anteckningar under pröfningsnämndens sammankomster, äfvensom till vedergällning för det i samband med taxeringsförrättningarne för öfrigt lemnade biträde af städernas tjänstemän eller andra personer, som icke ega att vid samma förrättningar beräkna rese- och traktamentsersättning, må hvarje pröfningsnämnd, med undantag af Stockholms stads, för hvilken nedandstående särskilda stadgande gäller, använda och fördela högst ett belopp, motsvarande tre procent af de första 100,000 kronor, hvartill länets hela bevillingssumma efter denna förordning för året uppgår, två procent af derpå följande 50,000 kronor och en procent af allt hvad bevillingssumman öfverstiger 150,000 kronor; dock får, om än denna bevillingssumma sedermera skulle visa sig öfverstiga dess af pröfningsnämnden beräknade belopp, hvarken någon ytterligare kostnadsersättning eller vedergällning än den då beviljade för samma år utdelas, eller ett sådant öfverskott tagas i beräkning vid bestämmande af enahanda ersättning och vedergällning under ett följande år; börande vid de särskilda ersättningarnes bestämmande afseende fästas på för uppdragets utförande erforderlig skicklighet, tid och arbete. Landsstatstjänsteman, som i och för tjensten är skyldig att närvara vid taxeringsförrättning, eger icke att derför åtnjuta arfvode af bevillingen.

Mom. 2. Angående det för ofvan uppgifna ändamål af pröfningsnämnden anvisade belopp och dess fördelning bör till Kongl. Maj:ts befallningshafvande aflåtas särskildt utdrag af nämndens protokoll, hvarefter det beviljade beloppet i vanlig ordning utbetalas af länets landtränteri och med bifogande af sagda protokollutdrag i kronoräkenskaperna redovisas.

Mom 3. Till bestridande af kostnaderna för blanketter till mantals- och taxeringslängder, till ersättning åt ordförandena i bevillningsberedningarne för deras arbete med sjelfva beredningen, till arfvoden åt kronans ombud och för protokollsföringen samt andra anteckningar under taxerings- och pröfningsnämndernas sammankomster, äfvensom till vedergällning för det i samband med taxeringsförrättningarne för öfrigt lemnade biträde af personer, som icke ega att vid samma förrättningar beräkna traktamentsersättning, må af Stockholms stads pröfningsnämnd användas och disponeras ett belopp, som svarar emot högst två och en half procent af samma stads efter denna förordning utgående hela bevillingssumma för året; gällande jemväl för bemälda pröfningsnämnd det i mom. 1 af denna paragraf gjorda förbehåll för det fall, att bevillingssumman skulle komma att öfverstiga pröfningsnämndens beräkning. Om det af pröfningsnämnden sålunda beviljade belopp och detsammes fördelning skall underrättelse genom utdrag af nämndens protokoll meddelas Statskontoret, hvarifrån beloppet kommer att omedelbart utbetalas.

Mom. 4. Ersättning med 50 öre arket för den afskrift af mantals- och taxeringslängderna, hvilken det enligt § 49 mom. 3 åligger häradskrifvaren att till kommunalstämmas ordförande aflemna, samt den i §§ 34 och 60 bestämda rese- och traktamentskostnadsersätt-

ning bör, efter anställd granskning af derå ingifna räkningar, utan sammanblandning med de i föregående tre moment omförmälda taxeringskostnader och arfvoden, med flera utgifter, utbetalas för länen af vederbörande landtränteri och för hufvudstaden omedelbart af Statskontoret.

Mom. 5. Statskontoret åligger att till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen efter requisition utlemna nödigt antal exemplar af de i § 25 omförmälda författningar äfvensom blanketter till mantals- och taxeringslängder, jemte sammandrag, samt till pröfningsnämndernas längder, för att genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes försorg vederbörande tillställas. För Stockholms stad ombesörjer öfverståthållarembetet tryckning och tillhandahållande af blanketter till mantals- och taxeringslängder.“

Ordet begärdes af

Herr Liss Olof Larsson, som anförde: Ehuru det icke torde till något tjena att nu framställa yrkande om förändring i det föreliggande förslaget, kan jag dock icke underlåta att fästa Kammarrens uppmärksamhet på det föreslagna stadgandet i 65 §:n, hvarigenom åtminstone i någon mån blifvit höjd den procent, som skall utgå till ordförande m. fl. vid bevillningsberedningarne. Det heter i 65 §:n: “Till ersättning åt ordförande etc. — — må hvarje pröfningsnämnd med undantag af Stockholm stads — — använda och fördela högst ett belopp, motsvarande tre procent af de första 100,000 kronor, hvartill länets hela bevillningssumma efter denna förordning för året uppgår, två procent af derpå följande 50,000 kronor och en procent af allt hvad bevillningssumman öfverstiger 150,000 kronor“. Det synes mig alldeles tydligt, att taxeringsnämnderna enligt detta förslag skola få att förfoga öfver ett större belopp nu än förut, ehuru efter det nya förslaget blanketter och dylikt får kostnadsfritt requireras från Statskontoret, under det att kostnaden härför nu bestrides af den mindre procent af bevillning, öfver hvilken pröfningskomitéerna hafva att förfoga. Den erfarenhet, jag eger, gifver vid handen, att något behof af dylik förhöjning icke förefinnes. Denna tillökning utgör egentligen icke något annat än en lönetillökning för en hel del tjenstemän. Jag har erfarit hurusom en pröfningsnämnd af dessa medel kunnat åt en länsman, som fört protokollet, anordna ända till 800 kronor i arfvode och dessutom hafva 200, 300 till 400 kronor användts till andra liknande arfvoden. Mig förefaller det sålunda såsom om det vore alldeles onödigt att höja detta anslag. Nu säger man: bevillningsberedningarnes ordförande behöfva något högre ersättning för sitt besvär än de hittills erhållit, ty de hafva förut bekommit ganska litet. Men hvad är skälet till detta förhållande? Jo, det att tjenstemännen få allt, så att intet återstår till bevillningsberedningens ordförande. Jag skall för min del taga mig friheten framställa förslag att 65 § må erhålla följande förändrade lydelse.

Mom. 1. Till ersättning åt ordförandena etc. — — — må hvarje pröfningsnämnd, med undantag af Stockholms stads, för hvilken ne-

*Angående
vissa hittills
oafgjorda
frågor rör-
ande all-
männa bevill-
ningen.
(Forts.)*

*Angående
vissa hittills
oafgjorda
frågor rör-
rande all-
männa bevill-
ningen.
(Forts.)*

danstående särskilda stadgande gäller, använda och fördela högst ett belopp, motsvarande tre procent af de första 100,000 kronor, hvartill länets hela bevillingssumma efter denna förordning för året uppgår. en procent af derpå följande 50,000 kronor och en half procent af allt hvad bevillingssumman öfverstiger 150,000 kronor. Likaså föreslår jag att i 3 mom., der det är fråga om Stockholms stad, bestämelsen två och en half procent måtte utbytas mot två procent. Det är dessa små förändringar jag tager mig friheten föreslå i mom. 1 och 3 af 65 §. Mom 2. i samma § deremot behöfver icke förändras.

Herr *J. Andersson* i Tenhult instämde med Herr Liss Olof Larsson.

Herr E. G. Boström: Jag tillåter mig erinra, att enligt gamla bevillingsstadgan skulle ifrågavarande ersättningsprocent utgå för all bevilling enligt samma stadga och sålunda äfven för den enligt första artikeln, eller för den personliga skyddsafgiften, hvilken nu är upphäfd samt för den enligt tredje artikeln, hvilken är utesluten ur bevillingsstadgan och öfverförd i en särskild förordning. Dessutom må vi besinna, att Kongl. Maj:t föreslagit dessa procentbelopp med fäst afseende på en ifrågasatt förhöjning af bevillingen för jordbruksfastighet, hvilken dock ej kommer att utgå, hvarigenom procentbeloppet jemväl deraf väsentligen minskas.

Herr *J. Johansson* i Bergsäng: Jag har föga att tillägga, sedan vice ordföranden i Bevillings-Utskottet haft ordet. Jag vill dock ytterligare fästa Herrarnes uppmärksamhet derå, att den bevillingssumma, som enligt det framlagda förslaget skulle blifva föremål för procentfördelning, blir omkring en million mindre än förut enligt den gamla förordningen, och att ersättningssumman enligt de här föreslagna procentsatserna i sjelfva verket knappast blir så stor som hittills. Oaktadt detta förslag synes innebära en förhöjning, medför det således snarare en nedsättning och den förhöjning i ersättning, som ordföranden i bevillingsberedningen efter det nya förslaget skulle få, fruktar jag kommer att reducera sig till noll.

Under sådana förhållanden tillstyrker jag bifall till Utskottets förslag.

Herr Liss Olof Larsson: Jag hörde visserligen icke den siste talarens yttrande, men jag tyckte mig höra att han såsom skäl för att någon förhöjning i bevillingsprocenten icke skulle uppkomma, åberopade det förhållande, att efter nu gällande bevillingsstadga nu ifrågavarande medel utgå med vissa procent af hela bevillingssumman, således äfven af bevillingen efter första och tredje artiklarne, medan enligt det nya förslaget desamma skulle utgå endast efter andra artikeln bevilling. Ja, det är nog sant, men om man tager med i beräkningen hvad staten nu skulle komma att betala för tryckning af blanketter och dylikt, tror jag att det beloppet nog skall uppgå till lika mycket, som den hittills beräknade procenten på bevillingen ef-

ter 1:sta och 3:je artiklarne, så att det nya förslaget i alla händelser kommer att innebära en förhöjning. Om man ser efter huru det ställer sig i ett län med 400,000 kronors bevilning, skall man finna, att efter den nu gällande bevillningsförordningens 75 § skulle det ifrågasvarande beloppet komma att utgå med

3	procent	å	75,000	kr.	med	kr.	2,250,
2	$\frac{1}{2}$	„	å	25,000	„	„	625,
2	„	„	å	25,000	„	„	500,
1	$\frac{1}{2}$	„	å	25,000	„	„	375,
1	„	„	å	50,000	„	„	500,

$\frac{1}{2}$ procent å de återstående 200,000 kr. med 1,000 kr., således för 400,000 kronors bevilning med 5,250 kr. Efter den nya bevillningsförordningen, sådan den lyder i 65 §, skulle för samma bevillningssumma å 400,000 kr. procenten komma att utgå sålunda:

3	procent	å	100,000	kr.	med	kr.	3,000,
2	„	„	å	50,000	„	„	1,000,
1	„	„	å	250,000	„	„	2,500,

hvilken procent tillsammans utgör en summa af 6,500 kr. mot i förra fallet kr. 5,250. På samma gång kommer statsverket att drabbas af större utgifter för detta ändamål derigenom, att Statskontoret får på egen bekostnad anskaffa blanketter och andra trycksaker. Hur man än räknar, blir det således i alla fall en förhöjning. Frågan blir i så fall, huruvida denna förhöjning är behöflig eller icke. Med den erfarenhet man hittills haft i fråga om procentens fördelning och hvilka personer, som fått den, tror jag åtminstone, att något sådant behof för närvarande icke förefinnes, och jag kan således icke annat än vidhålla den åsigt, jag redan uttalat, ehuru jag väl inser, att det nu icke finnes någon utsigt att få densamma gällande. Jag har emellertid velat visa hvilket begär efter ökade utgifter, som förefinnes, äfven då det gäller så jemförelsevis små belopp som det nu ifrågasvarande, och jag har velat fästa uppmärksamheten på detta sätt att bereda vissa landtstats-tjenstemän extra inkomster på det allmännas bekostnad.

Häruti förenade sig Herr *Magnus Jonsson*.

Herr C. A. Larsson: Jag vill endast hemställa till Herr Liss Olof Larsson, huruvida han anser lönt att ställa till ännu en gemensam votering, då vi nyligen sett, huru Första Kammaren slösat med stora summor? För min del anhåller jag om bifall till Utskottets förslag.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad och propositioner gifvits enligt de yrkanden, som förekommit, biföll Kammaren Utskottets hemställan.

Punkterna 4—10.

Biföllos.

Punkten 11.

Lades till handlingarne.

Angående
vissa hittills
oafgjorda
frågor rör-
rande all-
männa bevill-
ningen.
(Forts.)

I *punkten 12* hade Utskottet hemställt, att § 26 i det af Utskottet framlagda förslag till förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst, hvilken paragraf blifvit af båda Kamrarne till Utskottet återförvisad, måtte i oförändradt skick af Riksdagen godkännas.

I anledning af denna hemställan yttrade

Grefve Mörner: Då den ifrågavarande 26 § förra gången hos Kammaren förevar till behandling, framställes af några ledamöter inom denna Kammare ganska viktiga erinringar mot det uti denna § intagna förslaget, i hvad det antyder, att det skulle blifva en gemensam längd för mantalsskrifnings- och taxeringsåtgärder. Denna längd benämnes i författningsförslaget med ett gemensamt uttryck »mantals- och taxeringslängden». De skäl, som af desse talare anfördes emot förslaget att sammanföra mantalslängden och taxeringslängden i en gemensam längd, hafva förefallit mig så väl grundade och beaktansvärda, att jag icke kan underlåta att nu ånyo fästa uppmärksamheten på otjenligheten af en sådan åtgärd. Hvar och en, som eger någon erfarenhet i dylika saker och som tagit en eller annan mantalslängd i betraktande, skall helt visst finna, att dessa längder i och för sig icke äro några små handlingar. Genom att nu förvandla dessa mantalslängder äfven till taxeringslängder, komma de att svälla ut till, om jag så får säga, ganska tjocka luntor, hvilka blifva besvärliga att medföra och dessutom komma att förorsaka en betydligt ökad tryckningskostnad äfvensom ett betydligt ökad arbete vid mantalsskrifningsförrättningen. Skall mantalslängden äfven begagnas till taxeringslängd, så måste nemligen särskilda rader i denna längd gifvas åt flere personer än hittills varit fallet. I de nuvarande mantalslängderna hafva många personer kunnat sammanföras på en rad, men om dessa längder skola förenas, kommer detta att möta betydliga svårigheter. Det kommer dessutom att ganska mycket försvåra öfversigten öfver taxeringsförhållandena. Då man t. ex. i mantalslängden finner en taxeringssumma stående på en öppning eller två blad och det sedermera kommer flera blad, på hvilka icke finnes något annat än en transportsumma, så blifver ju detta sätt särdeles obehvämt och i hög grad otjenligt. Om, såsom man vid ärendets föregående behandling erinrade, det går an att fördela mantalslängden i flera häften, hvilka icke behöfva vara så särdeles tjocka, så blifver resultatet, att man får mantalslängden delad i flere häften, hvilka då, till följd af träget användande, behöfva inbindas, något som är förenadt med ganska betydliga kostnader.

Jag anhåller således för min del, att orden: "mantals- och" måtte uteslutas så att det endast kommer att heta: "taxeringslängd".

Herr Olöf Jonsson: Jag ber endast att få fästa Kammarens uppmärksamhet på, att Utskottet ansett denna sak vara af administrativ natur samt således ligga i Kongl. Maj:ts hand, och icke vara af natur att kunna afgöras genom gemensam votering. Nu har Första Kammaren godkänt denna §, och om vi nu skulle fatta ett annat beslut,

skulle vi icke komma till något resultat i denna fråga, utan vi stodo der med vårt olika beslut emot hvarandra. Det ligger ju i alla fall i Kongl. Maj:ts hand att vid stadgans utförande ändra uttrycket "mantals- och taxerings-längd". Jag vill vidare fästa uppmärksamheten på, att detta uttryck förekommer i flere af båda Kamrarna redan godkända paragrafer, så att, om man nu skulle få sin vilja fram, vore dermed icke mycket vunnet, utan man stode på samma punkt som förut. Jag kan således icke förstå, hvad det skall tjena till att nu komma fram med ett yrkande, som i praktiskt afseende är fullkomligt resultatlöst.

*Angående
vissa hitills
oafgjorda
frågor rör-
ande all-
männa bevill-
ningen.
(Forts.)*

Grefve Mörner: Den föregående talaren förmenade visserligen, att det af mig framställda yrkandet skulle blifva resultatlöst, men derjemte sade han, att det stadgande, som här åsyftas, och som afser beskaffenheten af mantals- eller taxeringslängden, skulle ligga inom området för Kongl. Maj:ts beslutande rätt i administrativt afseende, d. v. s. höra till den ekonomiska lagstiftningen. Om så skulle vara förhållandet, så torde det icke vara så alldeles resultatlöst, att man inom Kammaren framställer de anmärkningar, hvartill skäl kunna förefinnas, och på hvilka man möjligen skulle kunna hoppas, att, när förordningen kommer att af Kongl. Maj:t utfärdas, nådigt afseende skulle fästas. Skulle detta ske och vi derigenom sluppe den ifrågasatta föreningen af mantals- och taxeringslängderna, så tror jag, att vi dermed hade vunnit ett godt resultat. Jag skulle därför gerna önska och se, att de, som med mig dela lika åsikter, behagade i denna sak lemna ytterligare utredning, i synnerhet som jag tror, att det inom Kammaren finnes många, som i detta ärende hafva en större praktisk erfarenhet än jag och hvilka kunna lemna flere och bättre upplysningar än jag kunnat göra.

I detta anförande instämde Herrar *von der Lancken, A. Nilsson* i Rinkaby och *Lundberg*.

Herr Bokström: Då jag har någon erfarenhet i det ifrågasvarande ämnet, torde det vara mig tillåtet att härutinnan yttra några ord.

Det är visserligen sant, att Riksdagen med största grannlaghet bör behandla frågor, som tillhöra Kongl. Maj:ts administrativa lagstiftning, men denna detalj har dock ett intresse särskildt för Riksdagen, och det är i fråga om hvad saken kostar. Jag är öfvertygad om, att den förändring, som härutinnan är ifrågasatt, skall blifva för statstverket ganska dyrbar.

Den sammanslagning och förening af mantals- och taxeringslängderna, som här är ifrågasatt, går derpå ut, att bevillningsafgiften skall komma så nära den mantalsskrifna personens namn som möjligt; men då mantalsskrifningsförrättaren icke på förhand kan veta, hvilka personer en blifvande taxeringsnämnd kan vilja påföra bevilling, så kan han icke, såsom nu är praxis, skriva flere namn på en och samma rad utan måste, af skyldig uppmärksamhet mot hvad taxeringsnämnden skall komma att besluta, lemna en rad åt hvart och ett namn af

Angående
vissa hittills
oafgjorda
frågor rör-
rande all-
männa bevill-
ningen.
(Forts.)

Rikets 4,700,000 invånare. Denna uppfattning torde häradskrifvare så mycket hellre omfatta, som lösen för afskrifter kommer att utgå efter ark. I stället för den afsedda förenklingen torde därför längderna komma att svälla ut och blifva tre till fyra gånger större, än de äro för närvarande. Det skulle sålunda blifva både obehäfvadt och dyrbart. Tryckningskostnaden skulle komma att blifva dyrare och äfven afskrifterna dyrare.

Det är detta jag velat nämna, och jag förenar mig för min del med Herr Grefve Mörner.

Herrar *Hellgrén* och *Weckman* instämde med Herr Bokström.

Herr E. G. Boström: Endast ett par ord. Den siste talaren nämnde, att längderna skulle upptaga en rad för hvar och en af rikets 4,700,000 invånare. Bland desse finnes dock en stor del, som äro barn, och dessa blifva icke påförda bevillning för inkomst; för dem erfordras således icke en särskild rad.

Dessutom vill jag fästa uppmärksamheten på, att i de redan godkända 41 och 48 §§ med flere andra finnes samma uttryck. För öfrigt äro de anmärkingar mot ifrågavarande uttryck, som nu blifvit gjorda, redan en gång förut framställda; och de lära väl ej blifva kraftigare, om de framställas en gång till.

Jag anhåller om bifall till Utskottets förslag.

Herr C. A. Larsson: Jag skall för min del anhålla, att Utskottets förslag i förevarande afseende icke måtte bifallas, utan att i paragrafen den gamla lydelsen måtte få kvarstå, så att mantals- och taxeringslängderna liksom förut blifva särskilda. Jag tror nemligen för min del, att den föreslagna åtgärden icke skall leda till någon beqvämlighet. Jag förenar mig alltså med Grefve Mörner.

Herr Bokström: Emot den siste talaren på uplandsbänken ber jag få anmärka, att äfven omyndiga äro skyldiga att erlægga bevillning för inkomst, derest de hafva sådan.

Herr Olof Jonsson: Jag betvivlar icke, att de flesta af Kammarens ledamöter dela den uppfattning, som Herrar Grefve Mörner och Bokström hysa; men Kongl. Maj:t har framlagt detta förslag under förutsättning, att inkomstbevillning skulle påföras jordbruket; och då nu detta icke blifvit händelsen, så tror jag icke, att man behöfver hysa någon farhåga för, att denna sammanslagning skall komma att ega rum. För öfrigt vill jag erinra, att samma uttryck förekommer i åtskilliga andra paragrafer, hvilka redan blifvit godkända; och hvar till skulle det då tjena att fatta ett beslut, som är af noll och intet värde. Man kan i alla fall hafva trygghet för, att förhållandet blifver sådant det varit förut.

Herr Sjöberg: Jag tillåter mig fästa uppmärksamheten på den omständighet, att Första Kammaran redan godkänt denna paragraf.

Frågan om den ena eller andra lydelsen läser icke heller kunna blifva föremål för någon samföad votering. Vid sådant förhållande och då, såsom någre talare och nu senast Herr Olof Jonsson erinrat, Kammarren redan godkänt uttrycket "mantals- och taxeringslängd" på flera föregående ställen i författningsförslaget, så får jag bekänna, att jag icke kan förstå, hvarföre man nu här skall strida. Om det befunnits lämpligt att begagna nämnda uttryck i andra paragrafer uti detta författningsförslag, bör det väl icke vara olämpligt att använda samma uttryck i nu förevarande paragraf, och i alla händelser läser det icke kunna förnekas, att Kongl. Maj:t, i fall så behöfves, kan ordna saken på administrativ väg.

Jag hemställer således om bifall till Utskottets förslag.

Öfverläggningen var slutad. Kammarren biföll Utskottets hemställan.

Punkten 13.

Utskottet hade hemställt, att § 59 mom. 1 i Utskottets förut framlagda förslag till förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, hvilket moment båda Kamrarne till Utskottet återförvisat, måtte i oförändradt skick af Riksdagen godkännas.

Grefve Mörner yttrade: I öfverensstämmelse med mitt yrkande vid en föregående punkt, anhåller jag äfven här, att uttrycket "mantals- och", som förekommer i det stycket af förevarande paragraf, som börjar med ordet "kronoombudet" och slutar med ordet "tillägg", måtte uteslutas. Det läser väl icke kunna förnekas att, då Kammarren återremitterade § 26 i författningsförslaget, detta skedde med anledning af anmärkningar mot det i paragrafen förekommande uttrycket "mantals- och taxeringslängden".

Jag tror derföre, att, sedan begge Kamrarne i afseende å bevillningsförordningen icke ansett anledning förefinnas att bibehålla de här sammanförda orden "mantals- och taxeringslängden", det hade varit Bevillnings-Utskottets skyldighet att framlägga ett sammanjemkningsförslag, hvari ordet mantalslängden vore uteslutet. Hade Andra Kammarren i sådant syfte återremitterat § 26, och Bevillnings-Utskottet inkommit med ett förslag i enlighet dermed, är jag säker på, att äfven Medkammarren skulle hafva godkänt detta förslag.

Herr E. G. Boström: Jag ber få fästa uppmärksamheten derpå, dels att de nu omvistade orden "mantals- och taxeringslängden" förekomma i flera, af Kammarren redan förut godkända delar af författningsförslaget och jemväl i den af Kammarren alldeles nyss gillade § 26 deraf, och dels, att då Kammarren återremitterade nu förevarande § 59 mom 1, detta gjordes derföre, att deri fans en hänvisning till § 18, som då ännu var oafgjord, och alldeles icke för att få uttrycket "mantals- och taxeringslängder" ändradt, hvilka ord tvärt om funnits i flere paragrafer, som samtidigt godkändes.

Kammarren biföll Utskottets hemställan.

*Angående
vissa hittills
oafgjorda
frågor rör-
ande all-
männa bevill-
ningen.
(Forts.)*

Punkten 14.

Bifölls.

Punkten 15.

Som Andra Kammaren återremitterat Utskottets förslag till lydelse af § 2 i Instruktionen för taxeringsmyndigheterna, hvilket förslag Första Kammaren för sin del godkänt, hade Utskottet uti förevarande punkt hemställt till Andra Kammaren,

att Kammaren ville fatta beslut angående lydelsen af berörda paragraf.

Herr E. G. Boström anförde: Jag anhåller att få yrka bifall till hvad Bevillnings-Utskottet rörande denna punkt förut föreslagit.

Med bifall till detta yrkande, godkände Kammaren den af Utskottet föreslagna lydelse af § 2 uti ifrågavarande instruktion.

Punkten 16.

Bifölls.

Punkten 17.

Lades till handlingarne.

Punkten 18.

Bifölls.

§ 10.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 21, angående beräkningen af tull-, post-, stämpel-, bränvinsbrännings- och hvitbetssockertillverkningsmedlen.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

§ 12.

Godkändes nedannämnda förslag till Riksdagens Skrifvelser till Konungen:

af *Stats-Utskottet*:

N:o 34, angående afsöndring af jord från indragna militiebostäl-
lena Götala N:is 1 och 2 i Skaraborgs län samt Lilla Ökna N:o 2
och Båraryd Östergård N:o 2 i Jönköpings län;

N:o 35, angående upplåtelse till Vexjö hospital af åtskilliga till
indragna hospitalshemmanet $\frac{3}{4}$ mantal Vexjö Hospitalsgård N:o 3
hörande egolotter m. m;

N:o 36, angående eftergift af kronans rätt till ett danaarf;

N:o 37, angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter Elisabeth Noréus;

N:o 38, angående öfverlåtande på Vesterviks stad af lägenheten Stegeholm eller Slottsholmen i Lofta socken och Tjusts härad af Kalmar län; och

N:o 39, angående fri dispositionsrätt öfver Svenska statens fastighet i Paris;

samt af *Banko-Utskottet*:

N:o 63, med reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning.

Åfvenledes godkändes Banko-Utskottets förslag till Riksdagens Skrifvelse, N:o 64, till Fullmäktige i Riksbanken, med öfverlemnande af Bankoreglementet.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 2 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Söndagen den 10 Juni.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Herr vice Talmannen ledde i detta sammanträde Kammarens förhandlingar.

§ 1.

Justerades protokollet för den 3 innevarande månad.

§ 2.

Godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, N:o 65, till Konungen, angående utredning och förslag i fråga om anskaffande af lämpliga lokaler för Riksdagen, Riksbanken m. m.

§ 3.

Till bordläggning anmäldes Stats-Utskottets Memorial N:o 59, angående statsregleringen för år 1884.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Måndagen den 11 Juni.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 4 i denna månad.

§ 2.

Upplästes ett så lydande sjukbetyg:

Att Riksdagsmannen Herr Johan Anderson i Lysvik lider af kroniskt diarré med åtföljande mattighet och därför icke utan våda för sin helsa kan infinna sig vid denna riksdag, får jag härmed på aflagd embetsed intyga.

Sunne den 8 Juni 1883.

P. J. E. Piscator.

Provincialläkare.

§ 3.

Föredrogs Lag-Utskottets Utlåtande N:o 32, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:is 11 och 30) med förslag till ändringar i förordningarna om kommunalstyrelse på landet, om kommunalstyrelse i stad, om landsting samt om kommunalstyrelse i Stockholm.

Punkten 1.

Bifölls.

Punkten 2.

Utskottets i denna punkt gjorda hemställan förklarades hafva förfallit.

Punkten 3.

De af Utskottet under *lit. a, b och c* framlagda förordningsförslag godkändes.

Vid behandling af Utskottets under *lit. d* framställda förslag till förordning, angående ändrad lydelse af §§ 5, 12, 15, 19, 22, 26, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 45, 46, 47 och 49 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm, blefvo §§ 5 och 12 uti berörda förordningsförslag af Kammarerna godkända.

Derpå begärde Herr *Liss Olof Larsson* ordet och hemställde, att vid föredragningen af de återstående paragraferna i förevarande förordningsförslag uppläsning af desamma innehåll icke måtte ega rum. Denna hemställan bifölls; hvarefter förordningsförslagens öfriga delar, på sålunda antaget sätt, genomgickes samt godkändes.

§ 4.

Efter föredragning af Lag-Utskottets Utlåtande N:o 33, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 12) med förslag till ändringar i stadgan angående skjutsväsendet, förklarades Utskottets i detta utlåtande gjorda hemställan hafva förfallit.

§ 5.

Till afgörande förekom Lag-Utskottets Utlåtande N:o 34, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 13) med förslag till ändringar i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862, äfvensom i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 November 1863.

Punkterna 1 och 2.

Biföllos.

Punkten 3.

Utskottets hemställan i denna punkt förklarades hafva förfallit.

Punkten 4.

Bifölles.

§ 6.

Föredrogs och bifölles Stats-Utskottets Memorial N:o 59, angående statsregleringen för år 1884.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

N:o 51, angående reglering af utgifterna under riksstatens Första hufvudtitel;

N:o 52, angående reglering af utgifterna under riksstatens Andra hufvudtitel;

N:o 53, angående reglering af utgifterna under riksstatens Tredje hufvudtitel;

N:o 66, angående statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer;

N:o 67, angående låneunderstöd för odling af sankar trakter samt understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af torrläggning af sådana vattensjuka marker, som utan att kunna med fördel odlas sprida frostsador öfver omgifvande nejd; och

N:o 68, angående upprättadt nytt reglemente för Riksgäldskontoret.

§ 9.

Godkändes Riksdagens Kanslis förslag till följande paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 25, angående dels jernvägsbyggnader för statens räkning, dels ock inköp af jernvägen mellan Söderhamn och sjön Bergviken;

N:o 26, angående förändrad lydelse af §§ 30 och 148 strafflagen för krigsmakten den 7 Oktober 1881;

N:o 27, angående reglering af arbets- eller hofveriskyldigheten till vissa kronans egendomar i Skåne samt afskrifning af detta besvär;

N:o 28, angående frågor rörande den allmänna hushållningen; och

N:o 29, angående inrättande af en postsparbank i riket.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Måndagen den 11 Juni.

Kl. 7 e. m.

fortsattes det på middagen började sammanträdet; hvarvid följande inkomna ärenden till bordläggning anmäldes, nemligen:

Stats-Utskottets Memorial N:o 60, angående den nya riksstaten; och

Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 22, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

I sammanhang med bordläggningen af dessa ärenden beslöt Kam-maren, på framställning af Herr Talmannen, att Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 22 skulle å föredragningslistan för morgondagens sam-manträde uppföras framför Stats-Utskottets Memorial N:o 60.

Kammarens ledamötet åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 8 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Tisdagen den 12 Juni.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträden den 5 innevarande månad förda protokoll.

§ 2.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 22, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

§ 3.

Föredrogs Stats-Utskottets Memorial N:o 60, angående den nya riksstaten; i hvilket Memorial Utskottet, under förmälan att riksstat för år 1884 numera blifvit i öfverensstämmelse med Riksdagens särskilda beslut upprättad, hemställt,

att denna riksstat, försedd med Herrar Talmäns underskrifter, måtte till Kongl. Maj:t i underdånighet öfverlemnas.

Herr Hedin yttrade: I riksstaten återfinnes, om jag får begagna mig af det uttrycket, den utgiftsbudget, som man ser; men vi hafva också, Herr Talman, en utgiftsbudget, som man icke ser, föranledd nemligen af den utaf Kongl. Maj:t numera traditionsvis utöfvade, men icke mera genom beslut af Riksdagen Kongl. Maj:t tillkommande rätt att disponera besparingarna å en hufvudtitel. Jag har redan vid några föregående tillfällen i denna Kammare erinrat om, i hvilken egendomlig ställning Kongl. Maj:ts dispositionsrätt öfver besparingarna kommit, derigenom att Riksdagen försummat att år efter år förnya den fullmakt, som skulle erfordras för att lagligen utöfva denna rätt. Detta förhållande är så mycket egendomligare som på senare tiden visat sig en tendens till användande af besparingarna på ett sätt, hvarom man icke förut kunnat drömma. Jag ber att i sådant afseende få i Herr Talmannens minne återkalla en händelse från 1873 års riksdag. Dåvarande civilministern anhöll, mycket lojalt och konstitutionellt, hos Riksdagen om en förhöjning af 3,000 kronor i anslaget till befrämjande af ärendenas gång inom Civildepartementet. Departementet var då ännu icke regleradt, och till departementschefens förfogande stod en summa af endast 1,800 kronor till aflönande af ett stort antal amanuenser, som den tiden väl behöfdes till upprätthållande af ärendenas gång. Då tillställdes här i Kammaran ett stort oväsen under

ledning af dåvarande ordföranden i Stats-Utskottet, i afsigt att på samma gång afslå propositionen om dessa 3,000 kronorna, och bereda civilministern ett politiskt nederlag. Tiderna hafva emellertid sedan dess förändrats, och till bevis härpå skall jag be att få uppläsa Kongl. Maj:ts bref till Statskontoret af den 7 Maj 1880. Det heter deri: "enär något anslag för närvarande icke finnes uppfördt å stat för erforderligt skrifbiträde åt Hans Excellens Herr Statsministern, hafve WI under denna dag funnit godt att af allmänna besparingarna å sjetta hufvudtiteln ställa ett belopp af fyratusen kronor för berörda ändamål till Herr Statsministerns förfogande, att uppå anvisning af honom af Eder utanordnas". Det Kongl. brefvet är kontrasigneradt Hederstierna. Vi hafva således numera kommit derhän, att det finnes erforderligt att ställa medel till förfogande för en ledamot i Statsrådet, som icke har någon expedition. Jag ber att få tillägga den upplysningen, att de ifrågavarande medlen *icke* blifvit använda till det ändamål, som uppgafs, nemligen — såsom det står i Kongl. brefvet — till "skrifbiträde", och sannolikt kan väl icke heller någon utfundera, hvad för slags skrifbiträde de skulle kunnat behöfvas till; de hafva användts till helt andra ändamål. Jag vill icke upprepa detaljerna af anslagets fördelning, hvilka äro att inhemta i Statskontoret, utan endast anföra det märkliga förhållandet, att den största anvisningen på detta anslag utgått till extra biträde för att kunna åstadkomma en statsverksproposition på den tiden, då finansportföljen innehades af statsministern.

Vidare yttrades ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

§ 5.

Godkändes följande af nedannämnda Utskott afgifna förslag till Riksdagens skrifvelser till Konungen, nemligen:

af *Stats-Utskottet*:

N:o 76, angående anvisande på Riksgäldskontoret af vissa anslagsbelopp, och

N:o 77, angående förstärkande af statsverkets grundfond; samt af *Lag-Utskottet*:

N:o 71, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 11) med förslag till ändringar i förordningarne om kommunalstyrelse på landet, om kommunalstyrelse i stad, om landsting samt om kommunalstyrelse i Stockholm;

N:o 72, i anledning af Kongl. Maj:ts propositioner (N:is 11 och 30) med förslag till ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm;

N:o 73, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 12) med förslag till ändringar i stadgan angående skjutsväsendet; och

N:o 74, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 13) med förslag till ändringar i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862, äfvensom i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 November 1863.

§ 6.

Godkändes Riksdagens Kanslis förslag till följande paragrafer i riksdagsbeslutet:

- N:o 30, angående statsregleringen;
- N:o 31, angående statsregleringen; och
- N:o 32, angående statsregleringen.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 3 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Onsdagen den 13 Juni.

Klockan 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 6 i denna månad.

§ 2.

Godkändes följande af nedannämnda Utskott afgifna förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen, nemligen:

af *Stats-Utskottet*:

N:o 54, i anledning af Kongl. Maj:ts särskilda proposition angående reglering af utgifterna under riksstatens Fjerde hufvudtitel;

N:o 55, i anledning af Kongl. Maj:ts särskilda proposition angående reglering af utgifterna under riksstatens Femte hufvudtitel;

N:o 56, angående reglering af utgifterna under riksstatens Sjette hufvudtitel;

N:o 57, angående reglering af utgifterna under riksstatens Sjunde hufvudtitel;

N:o 58, angående reglering af utgifterna under riksstatens Åttonde hufvudtitel;

N:o 59, angående reglering af utgifterna under riksstatens Nionde hufvudtitel;

- N:o 69, angående försäljning af hemmanet Neder-Jerfva N:o 2 i Solna socken och Danderyds skeppslag af Stockholms län;
 N:o 70, angående beräkningen af statsverkets inkomster; och
 N:o 75, med ny riksstat;
 samt af *Bevillnings-Utskottet*:
 N:o 78, angående stämpelafgiften; och
 N:o 79, angående allmänna bevillningen.

§ 3.

Godkändes Riksdagens Kanslis förslag till nedannämnda paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 33, angående ändringar i förordningarne om kommunalstyrelse på landet, om kommunalstyrelse i stad samt om landsting;

N:o 34, angående ändringar i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skoloråd den 21 Mars 1862, äfvensom i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skoloråd i Stockholm den 20 November 1863;

N:o 35, angående ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm; och

N:o 36, angående låneunderstöd för odling af sankta trakter samt understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af torrläggning utaf vattensjuka marker.

§ 4.

Herr vice Talmannen Ifvarsson yttrade: Herr Talman! Mine Herrar! Oaktadt denna Riksdag varit långvarigare än de föregående under senare tid, lär väl ändå icke kunna undvikas att, då Riksdagen afslutas, åtskilliga af Kammarrens protokoll icke hunnit att justeras. Att dessa icke böra lemnas utan justering vill jag antaga, att Kammarren anser riktigt, och då återstår endast att afgöra huru dermed skall förfaras. Det vanliga förfaringsättet har varit, att Kammarren uppdragit åt dem af sina ledamöter, som representera Stockholms stad eller derstädes vistas i egenskap af fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret, att verkställa denna justering; hvarjemte det lemnats öppet för de Kammarrens ledamöter, som sådant önskat, att öfvervara justeringen, för hvilken det följaktligen varit nödigt att bestämma och kungöra viss dag. Jag anser, att enahanda förfarande, såsom det enda lämpliga, äfven vid denna riksdag bör iakttagas och anhåller därför, att Kammarren måtte i afseende å justeringen af sådana protokoll, hvilka före innevarande riksdags afslutning icke hinna att justeras inför Kammarren, besluta att på enahanda sätt förfara, som varit vanligt under senare åren.

Denna framställning blef af Kammarren bifallen.

Kammarrens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 3 e. m.

In fidem
 H. A. Kolmodin.

Onsdagen den 13 Juni.

Kl. 7 e. m.

I detta sammanträde föredrogos och godkändes Riksdagen Kanslis förslag till följande paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 37, angående allmänna bevillningen;

N:o 38, angående stämpelafgiften;

N:o 39, angående statsregleringen; och

N:o 40, angående dels med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater, dels förslag till ändringar i gällande tulltaxa;

hvarrefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 8 e. m.

In fidem

*H. A. Kolmodin.***Torsdagen den 14 Juni.**Kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 7 innevarande månad.

§ 2.

Föredrogs och godkändes Riksdagens Kanslis förslag till paragraf i riksdagsbeslutet, N:o 41, angående bankovinsten.

§ 3.

Kammarens ledamöter, som af Kongl. Maj:t blifvit kallade att denna dag, efter bevestigad gudstjenst i Storkyrkan, infinna sig å Rikssalen, der Riksdagen komme att afslutas, afgingo nu till nämnda kyrka, för att åhöra riksdagspredikan. Efter gudstjenstens slut begåfvo sig Kammarens ledamöter till Rikssalen, hvarest, sedan Kamrarnes underdåniga välönskningar blifvit inför konungatronen af Herrar Talmän framförda samt Chefen för Kongl. Civildepartementet uppläst Riksdagsbeslutet, Hans Excellens Herr Statsministern, å Hans Maj:t Konungens höga vägnar, förklarade Riksdagen vara afslutad.

Sedan derefter Herr Talmannen och Kammarens ledamöter återkommit till Kammarens samlingsrum, begärdes ordet af

Herr vice Talmannen *Ifvarsson*, som yttrade: Ehuru de ord, som i dag yttrades på Rikssalen af Kammarens Herr Talman voro korta, anser jag dem likväl vara så väl sagda, att de icke böra saknas i Kammarens protokoll. De innehöllo nemligen en välönskan för Konung och fädernesland, som jag tror, att vi alla gilla. Under förutsättning, att Kammaren anser, att dessa ord böra intagas i Kammarens protokoll och med Herr Talmannens begifvande, hemställer jag således, att Kammaren nu måtte derom fatta beslut.

Med bifall till detta förslag, beslöt Kammaren, att Herr Talmannens ifrågavarande yttrande skulle här införas; lydande detsamma sålunda:

Riksdagens Andra Kammare nedlägger vid slutadt riksmöte, med undersätlig vördnad, inför tronen, sina varma välönskningar för Konung, Konungahus och fädernesland!

Herr Talmannen tog derefter afsked af Kammarens ledamöter i följande ordalag:

Den riksdag, som nu åtskiljes, har fortgått långt öfver den i grundlagen förutsatta tid, och lätt förklarligt är således, att på dess sista dag våra leder glesnat mera än förut varit vanligt. Till Eder, mina herrar, som ännu äro samlade här, likasom ock till de Kammarens ledamöter, som äro frånvarande, anhåller jag få uttrycka min hjertliga tacksamhet för den välvilja och det förtroende, som under vårt långa samarbete kommit mig till del, och med förhoppning att fortfarande få vara innesluten i vänlig hågkomst, får jag nu förklara våra förhandlingar denna riksdag afslutade.

Gud bevarare Konung och fädernesland!

Härpå svarade Herr vice Talmannen *Ifvarsson*: Då jag icke ser här närvarande någondera af de två Kammarens ledamöter, som bevisat flera riksdagar än jag, anser jag det vara min pligt att äfven nu taga till ordet. Kammarens närvarande ledamöter äro, såsom nys yttrades, få, och det höfves därför icke att nu hålla långa tal. För min del är jag också oförberedd derpå. Men om alla Kammarens ledamöter vore här närvarande, är jag öfvertygad om, att de skulle instämma i hvad jag ämnar uttala angående Eder, Herr Talman.

Huru skiljaktiga meningarne i öfrigt inom denna Kammare under riksdagen än må hafva varit, är jag dock förvissad, att icke mera än en mening råder derom, att Ni, Herr Talman, under denna riksdag liksom under de föregående, gjort Eder förtjent af Kammarens högaktning och vänskap. Det är icke blott för Eder opartiskhet, vi hafva att tacka Eder, vi stå äfven i tacksamhetsskuld till Eder för Edert vänskapsfulla sätt att bemöta en hvar af oss. Opertiskhet väntar man

ju alltid af sin Talman, då man gör sin skyldighet, och derom är således mindre att säga; men för Eder vänskap och Edert oss visade förtroende har man ökad anledning att tacka Eder; och det är i båda dessa afseenden som jag nu tager mig friheten att å Kammarens vägnar hembära Eder, Herr Talman, ett hjertligt tack. Särskildt ber jag dessutom att få för min egen del till Eder utbringa ett tack. Jag har, sedan Ni, Herr Talman, beträdde talmansstolen, haft äran att sitta vid Eder sida, och då jag nu lemnar denna plats, måste jag hembära Eder min tack därför, att mina svaga krafter så föga anlåtats, som under tiden varit fallet, äfvensom för den särskilda vänskap, som från Eder kommit mig till del.

I fråga om politiken vill jag icke säga många ord. Mycket kunde väl derom vara att säga efter den riksdag, som nu afslutats; men om man får tro, hvad vi i dag hört bekräftas, att fosterlandskärlek legat bakom vid de fattade besluten, kan man hoppas, att allt gått lyckligt och väl; och då jag är öfvertygad om, att, huru än denna Kammares beslut må bedömas och hvart de än må leda, fosterlandskärleken ledt flertalet vid fattandet af dessa beslut, hoppas jag, att besluten skola mildt bedömas, liksom jag tror, att fosterlandets bästa skulle blifvit tillgodosedt, om frågorna blifvit lösta på det sätt denna Kammare önskat. Och har det än icke gått derhän, bör man hoppas, att de slut, hvaruti man stannat, skola leda till det bästa. Jag vågar således antaga, så väl att framtidens dom öfver besluten skall betydligt mildras mot hvad man nu hör, som ock att de skola leda till fosterlandets väl. Lefve fosterlandet!

Slutligen ber jag att å Kammarens vägnar få uttala en önskan, som jag tror att en hvar af oss hyser. Det är nemligen den önskan och förhoppning, att Kammararen äfven nästa riksdag måtte få se Eder, Herr Talman, bekläda samma plats som nu. Med uttalande af denna önskan säger jag Eder, Herr Talman, ännu en gång ett hjertligt tack!

Herr Talmannen och Kammarens ledamöter utbytte derpå afskeds-helsningar och åtskildes.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Torsdagen den 21 Juni.

Kl. 2 e. m.

Jemlikt Kammarens beslut den 30 innevarande månad hade Stockholms stads riksdagsmän inom Kammararen äfvensom de Kammarens ledamöter, hvilka voro fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret,

blifvit anmodade att denna dag sammanträda i Kammarens kanslirum för att justera de protokoll, hvilka, då sistlidne riksdag afslutades, voro ojusterade, hvarjemte till underrättelse för öfrige ledamöter af Kammarén, som uppehölle sig i hufvudstaden, tillkännagifvande om detta sammanträde blifvit i de dagliga tidningarne infördt; och hade med anledning häraf tillstädeskommit:

Herr A. Hedin.

„ A. V. Åbergsson.

„ Johan Johansson från Stockholm.

„ J. Lovén.

„ Friherre B. O. Stackelberg.

„ M. Rubenson.

„ C. Söderström.

„ H. I. Arwidsson och

„ Liss Olof Larsson.

Sedan protokollen för Kammaréns sammanträden den 8, 9, 10, 11, 12, 13 och 14 denna månad upplästs. blefvo samma protokoll af tillstädesvarande Herrar ledamöter godkända; hvarefter sammanträdet upplöstes.

In fidein

H. A. Kolmodin.